

Türkçe I Yaz?I? Anlat?m Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe I Yaz?I? Anlat?m Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31918>

Özet

Türkçe I Yaz?l? Anlat?m Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i (TÜYATÖ), yüksekö?retim düzeyindeki ö?rencilerin zorunlu **Türkçe I Yaz?l? Anlat?m** dersine kar?? geli?tirdikleri tutumlar? ölçmek amacıyla 2010 y?l?nda Hüseyin Hüsnü Bahar ve arkadaşlar? tarafından geli?tirilm? özgün bir ölçme aracıdır. Ölçek, ö?rencilerin derse olan ilgilerini, dersin ki?isel geli?imlerine katkı?s?na dair inançlar?n? ve anlama-anlat?m becerilerine yönelik tutumlar?n? de?erlendiren üç temel alt boyuttan oluşmaktadır.

Toplam 21 maddeden oluşan ve 5'li Likert tipinde derecelendirilen bu ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılık (Cronbach's Alpha: 0.94) ve kararlılık katsayılar? göstermiştir. Yapılan faktör analizi çal??malar?, ölçeğin yapı? geçerliliğini güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Tutum, **Türkçe I Yaz?l? Anlat?m**, Tutum Ölçe?i, Geli?im, Anlama-Anlat?m, Ö?renci Tutumlar?, Likert.

Yazarlar

Hüseyin Hüsnü Bahar, E. Uluda?, O. Y?lmaz.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, yüksekö?retim kurumlarında okutulan **Türkçe I Yaz?l? Anlat?m** dersine yönelik üniversite ö?rencilerinin tutumlar?n? güvenilir ve geçerli bir yöntemle belirlemektir. Bu dersin zorunlu olması nedeniyle, ö?rencilerin derse kar?? sahip oldukları olumlu veya olumsuz tutumlar?n? tespit edilmesi, eğitim programları'nın geli?tirilmesi ve ö?retim yöntemlerinin ö?renci motivasyonuna uygun hale getirilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

TÜYATÖ, dersin ö?rencilerin algıs?ndaki önemini, derse yönelik ki?isel ilgilerini ve dersin sundu?u yaz?l? ve sözlü ifade becerilerine yönelik motivasyon düzeylerini nicel olarak ölçme ihtiyac?na yanıt vermek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, tutumlar ile akademik başarı? arasındaki potansiyel ilişkiler incelenebilmektedir.

Yapı

Türkçe I Yaz?l? Anlat?m Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i, ö?rencilerin derse yönelik **tutumlar?n?** ölçen, 21 maddelik ve üç alt boyuttan oluşan çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu alt boyutlar, ö?rencilerin tutumlar?n?n farklı yönlerini kapsamaktadır:

Geli?im: Bu boyut, ö?rencilerin dersin genel dil bilinci, ifade yetene?i ve ki?isel geli?imleri üzerindeki faydas?na dair inançlar?n? ölçer (10 madde).

Anlama-Anlat?m: Bu boyut, ö?rencilerin ders içeri?inde yer alan metin türleri, anlat?m biçimleri (nesnel, öznel) gibi akademik ve teknik konular? öğrenme süreçlerine yönelik ilgilerini ve tutumlar?n? kapsar (6 madde).

?lgi: Bu boyut, ö?rencilerin derse kar?? duyduklar? genel motivasyon, dersten ho?lanma düzeyi ve ders saatini sab?rs?zlikla bekleme gibi duyu?sal tepkilerini ölçer (5 madde).

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak incelenmi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak varsay?lan üç faktörlü yap?s?n? desteklemi?tir. Üç alt boyutun toplam varyans? aç?klama oran? %65.237 gibi yüksek bir de?er olarak hesaplanm??t?r. Bu oran, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? tutum yap?s?n? yeterli düzeyde temsil etti?ini göstermektedir.

Aç?klanana varyans?n alt boyutlara da??l?m? a?a??daki gibidir:

Geli?im Boyutu: %30.203

Anlama-Anlat?m Boyutu: %19.522

?lgi Boyutu: %15.512

Bu bulgular, ölçe?in maddelerinin ilgili faktörlere yüksek yükler verdi?ini ve faktör yap?s?n?n güçlü oldu?unu kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Türkçe I Yaz?l? Anlat?m Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i'nin **güvenirli?i**, iç tutarlılık ve kararlılık (test-yeniden test) yöntemleriyle de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in tamam?n?n ve alt boyutlar?n?n iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach's Alpha), ölçe?in mükemmel düzeyde tutarlı oldu?unu göstermektedir.

?ç Tutarlılık (Cronbach's Alpha) Katsayılar?:

Geli?im: 0.94

Anlama-Anlat?m: 0.89

?lgi: 0.84

Ölçe?in Tamam?: 0.94

Ayr?ca, ölçe?in kararlılık?n? ölçmek için kullan?lan test-yeniden test katsayılar? da sonuçlar?n zaman içinde istikrarlı oldu?unu teyit etmektedir:

Kararlılık Katsayılar? (Test - Yeniden Test):

Geli?im: 0.81

Anlama-Anlat?m: 0.77

?lgi: 0.87

Ölçe?in Tamam?: 0.87

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, yap? geçerli?ini belirlemek ve maddelerin hangi alt boyutlar altında topland???n? görmek amacıyla **Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA)** uygulanm???r. Analiz sonucunda, 21 maddenin üç belirgin faktör altında topland??? tespit edilmi?tir. Bu faktörler, ölçe?in üç alt boyutunu (Geli?im, Anlama-Anlat?m ve ?lgi) olu?turmaktadır.

Faktör yükleri, maddelerin ait olduklar? alt boyutlar? yüksek derecede temsil etti?ini göstermi?tir. Üç faktörlü yap?n?n toplam varyans?n %65'inden fazlas?n? açıklamas?, ölçe?in psikometrik açıdan güçlü ve teorik yap?ya uygun oldu?unu do?rulamaktadır.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme tipi tutum ölçe?i.

Format: 21 madde, 3 alt boyutlu, öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri (Yüksekö?retim seviyesi).

Ya? Grubu: Genellikle 18-25 ya? aral???ndaki yüksekö?retim ö?rencileri.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerde zorunlu **Türkçe I Yaz?l? Anlat?m** dersini alan tüm ö?renciler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=Hiç kat?lm?yorum, 5=Tamamen kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Yüksekö?retim, Dil E?itimi, Yaz?l? Anlat?m Dersi, Tutum Ölçe?i, Psikometri, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yazma Adresi (Sorumlu Yazar): Hüseyin Hüsnü Bahar ([hhbahar@gmail.com](mailto:hbahar@gmail.com)).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2010.

Kullanım Şinleri ve Ücret: Ölçek, akademik ve eğitim araştırmalarında kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir. Ticari veya geniş ölçekli kullanım için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Orijinal Makale ve PDF Bağlantıları: Ölçeğin geliştirilme sürecini anlatan orijinal makaleye dergi.atauni.edu.tr adresinden ulaşılabilir. Ölçeğin orijinal PDF belgesi ise buradan indirilebilir: turkce-i-yazili-anlatim-dersine-yonelik-tutum-olcegi-tuyato-toad.pdf

Kaynaklar

Bahar, H. H., Uludağ, E. ve Yılmaz, O. (2010). Türkçe I Yazılı Anlatım Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin (TÜYATÖ) geliştirilmesi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 108-126.

Türkçe I Yazılı Anlatım Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

Ölçek Toplam Madde Sayısı: 21

Gelişim (10 madde):

Türkçe-I Yazılı Anlatım dersinin gerekli olduğunu düşünüyorum.
Türkçe-I Yazılı Anlatım dersi dil bilincimin gelişmesine katkı sağlar.

Anlama-Anlatım (6 madde):

Türkçe-I Yazılı Anlatım dersinde metin türlerini öğrenmek hoşuma gider.
Türkçe-I Yazılı Anlatım dersinde nesnel anlatım biçimlerini öğrenmek eğlencelidir.

İlgi (5 madde):

Türkçe-I Yazılı Anlatım dersi en çok sevdiğim derslerden birisidir.
Türkçe-I Yazılı Anlatım dersini sabırsızlıkla beklerim.